

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

_____ Ірина МАЛЬЧИКОВА

« 15 » вересня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Факультет психології, історії та соціології

Кафедра психології

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітня програма Психологія

Курс 2

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Форма навчання денна

Івано-Франківськ 2022/2023 н.р.

Програма розроблена:

1. Блинова О.Є. – докторка психологічних наук, професорка кафедри психології;
2. Крупник І.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології.
3. Тавровецька Н.І. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології.

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від « 01 » вересня 2022 р.

Завідувачка кафедри

на БЛИНОВА

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 1 від « 14 » вересня 2022 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

денна форми навчання

рівень вищої освіти другий (магістерський)

ВСТУП

Виробнича практика проводиться в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності і є початковою ланкою практичного засвоєння професії психолога, логічно поєднує та завершає цикли теоретичного навчання. Виробнича практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців рівня вищої освіти «магістр». Базами проходження виробничої практики магістрантів є кафедри загальної та соціальної психології, практичної психології та соціально-психологічна служба ХДУ.

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення, формування у магістрантів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і вмінь відповідно до ступеню вищої освіти магістра.

Виробнича практика має на меті опанування професійними вміннями і навичками, досвідом роботи педагога, усвідомлення науково-теоретичних основ роботи викладача психології. Магістрантам надається можливість повністю усвідомити та засвоїти закономірності та принципи освітнього процесу.

Програма виробничої практики логічно поєднує та завершає цикли теоретичного навчання.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ МАГІСТРАНТІВ

Практика проводиться на другому курсі магістратури з відривом від навчання протягом 4 тижнів у 3 семестрі.

Курс	Назва практики	Семестр	Кількість тижнів	Термін проведення
2 Маг.	Виробнича	3	4	24.10.22 - 18.11.22

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

Основна **мета** практики – ознайомити магістрантів з організацією освітнього процесу у закладі вищої освіти та отримати досвід самостійної діяльності як викладача психології, поглибити теоретичні знання магістрантів з урахуванням сучасних умов освітнього процесу, а також закріпити практичні навички роботи психолога-практика в освітніх закладах. В процесі практики перед магістрантами ставляться наступні **завдання**:

- поглиблення й закріплення у виробничих умовах теоретичних знань зі

спеціальних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;

- поглибити та закріпити теоретичні знання магістрантів з педагогіки, педагогічної психології, вікової психології та методики викладання психології у вищій школі;
- вивчення передового практичного досвіду;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання при підготовці для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності Психологія;
- формування умінь педагогічного спілкування з студентами;
- виховання морально-етичних якостей викладача, індивідуального стилю професійної діяльності, потреби у саморозвитку;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- формування навичок проведення семінарів, практичних та лабораторних занять та кураторських годин.
- формування умінь планування практичної діяльності психолога;
- закріплення навичок психодіагностичної, консультативної та тренінгової роботи.

Після проходження практики магістрант повинен володіти наступними **компетенціями:**

Загальні компетентності (ЗК):

1. ЗК 1. Здатність знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.
2. ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
3. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

1. ФК 3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
2. ФК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
3. ФК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
4. ФК 11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати виробничої практики

1. ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
2. ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
3. ПР 12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

4. ПР 13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретної ситуації професійної діяльності.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ:

Види робіт під час практики наведені у таблиці.

Виробнича практика на базі випускової кафедри Діяльність магістрантів 2 курсу спеціальності: 053 Психологія на період виробничої практики включає:		
Зміст програми	Організаційні заходи щодо виконання	Види діяльності
- зміст освітньої діяльності та основи педагогіки вищої школи; - педагогічні технології, форми та методи навчання у ЗВО; - форми та методи організації виховної діяльності в академічних групах; - структуру методичної роботи у закладі вищої освіти, вимоги до планування та розробки навчально-методичного забезпечення дисциплін; - критерії оцінювання, форми та методи контролю навчально-пізнавальної діяльності; - професійні обов'язки викладача з фаху, куратора академічної групи;	- Визначати і розв'язувати конкретні навчально-виховні завдання, виходячи із загальної мети навчання та виховання, з урахуванням індивідуальних, вікових відмінностей, соціально-психологічних особливостей студентського колективу; - вивчати особливості студентського колективу; здійснювати усі види планування роботи викладача, формувати навички ведення документації; - працювати спільно з викладачем фахової дисципліни, куратором академічної групи, керівником колективу; - готувати та проводити практичні та семінарські заняття; - підготовляти матеріали для проведення різних форм контролю знань студентів (контрольні запитання, тести та ін.); - проводити аналіз роботи педагога на практичних та семінарських заняттях; - проводити самоаналіз результатів проведення власних навчальних заходів.	<i>Перелік основних видів навчальної роботи</i> - відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом (5-6 занять); - оформлення 2 відгуків на відвідані заняття, що були проведені викладачами кафедри, та 1 відгук на відвідане заняття, що було проведене іншим магістрантом; - проведення 2 семінарських та 2 практичних (або лабораторних) занять; - проведення консультацій з навчального предмету; - перевірка контрольних робіт, що передбачені навчальним планом. <i>Перелік основних видів методичної роботи</i> - ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами дисциплін відповідних напрямів підготовки; - підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних лабораторних занять і самостійної роботи студентів (розробка планів

		проведення 2 семінарських та 2 практичних або лабораторних занять); - складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю за однією дисципліною, тестових завдань для проведення поточного контролю (10 тестових питань до кожного заняття, що розробляється); - розробка і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання. <i>Перелік основних видів організаційної роботи:</i> - ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, випускової кафедри; - участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи; - проведення кураторської години за визначеною тематикою; - участь у роботі засідань випускової кафедри; - ознайомлення з правилами оформлення виробничої документації.
--	--	--

Список рекомендованої літератури

1. Активізація когнітивних процесів у спілкуванні : методичний посібник / [В.П.Казміренко, З.Ф.Сіверс, В.М.Духневич та ін.] ; за ред. В.П. Казміренка. – К.:Міленіум, 2016. – 268с.
2. Бабатіна С.І. Методологічні та теоретичні проблеми сучасної психології: навч.-метод. посіб. / С.І. Бабатіна. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 152 с.
3. Блинова О.Є. Відкритість до спілкування педагога і старшокласника: діагностика і формування / О.Є. Блинова // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – 2016. – № 2. – С. 35–41.
4. Блинова О.Є. Психодіагностика: психометричні основи конструювання тестів. Навчальний посібник для студентів. – Херсон: ПП Вишемирський, 2007. – 174 с.

5. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів / Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2017. – 114с.
6. Горностай П. П. Динамічні процеси в малій групі: соціально-психологічний вимір освітнього середовища: [монографія] / [П. П. Горностай, О. Л. Вознесенська, І. В. Грибенкотайн. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2018. – 190с.
7. Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації / П. П. Горностай . – К., 2016. – 64 с.
8. Крупник І.Р. Психолого-педагогічна програма «Співпраця» / І. Р. Крупник // Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи : матер. III Всеукр. наук.-прак. конф. з міжнар. участю (м. Дніпродзержинськ, 26-27 травня 2016 р.) / Дніпродзержинський державний технічний університет. – Дніпродзержинськ, 2016. – С. 86-88.
9. Крупник І.Р., Блинова О.Є. Соціальна психологія (з практикумом) : Методичні рекомендації до проведення лабораторних занять з курсу «Соціальна психологія (з практикумом)» : посібник для студентів спеціальності 053 Психологія денної та заочної форми навчання / І.Р. Крупник, О.Є. Блинова. – Херсон : Гельветика, 2018. – 64 с.
10. Максименко С.Д. Практикум із групової психокорекції: підручник / Максименко С. Д., Прокоф'єва О. О., Царькова О. В., Цехмістер Я. В., Кочкурова О. В. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. – 752 с.
11. Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. – К.: Міленіум, 2017. – 48 с.
12. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. – 464 с.
13. Панок В.Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти : навч.-метод. посіб. / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Д. Д. Романовська; за наук. ред. В.Г. Панка; Укр. НМЦ практи. психології і соц.. роботи НАПН України. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. – 232 с.
14. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – [5-е вид., стер.]. – К. : Каравела, 2017. – 360 с.
15. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2016. – 320с.
16. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / уклад. М. В. Лемак, В. Ю. Петрище. – Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. – 616 с.
17. Савчин М. В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2017. – 424 с.
18. Тавровецька Н.І. Основи психологічної практики. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психології» вищих навчальних закладів. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2012. – 196 с.

19. Технологія тренінгу / за заг. ред. С. Максименко. – К.: Главник, 2005. – 112 с.
20. Фурман А.В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія / А. В. Фурман. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 378 с.
21. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навчальний посібник / І. М. Цимбалюк . – К. : Професіонал, 2019. – 544 с.
22. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник / Каріна Шамлян, Марина Кліманська ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 456 с.
23. Freedom to learn for the 21st century (education as if people mattered) by Billy M. Dasein. School of Education University of Birmingham May 2018. 314 p.

Інформаційні ресурси

1. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки» . – Режим доступу: <http://www.pj.kherson.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
3. Репозитарій Херсонського державного університету. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
4. Сайт журналу «Експериментальна психологія» – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/files/psychology/experimental/>
5. Сайт журналу «Освіта регіону. політологія, психологія, соціальні комунікації». – Режим доступу: <http://www.vmuol.com.ua/index.php?idd=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83>
6. Сайт журналу «Психологічне консультування». – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072034758/psihologiya/psihologichne_konsultuvanny_a_ta_korektsiya
7. Сайт журналу «Психологічний часопис» . – Режим доступу: <http://ua.appsyjournal.com/>
8. Сайт журналу «Психологія». – Режим доступу: <https://eknigi.org/psihologija/>
9. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України . – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>
10. Сайт Національної академії педагогічних наук України . – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/>
11. Херсонська віртуальна бібліотека ХДУ. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx>
12. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
13. Пометун О.І. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.visnyk.Oiatp.org.ua> .

14. Болонський глосарій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bologna.owwz.de/glossar.html>

15. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА. Перелік документів, наказів, листів, які необхідно знати та використовувати в своїй роботі практичному психологу. – Режим доступу: http://school-9.at.ua/psixolog/norm-pravov_baza.pdf

16. Нормативно-правова база. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.” . – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>

17. Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young web users’ psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. Revista Amazonia Investiga, 2021. Vol: 10(39), 50– 61. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.5>

18. Popovych, I., Blynova, O., Zhuravlova, A., Toba, M., Tkach, T., Zavatska, N. Optimization of development and psychocorrection of social expectations of students of foreign philology. Revista Inclusiones, 2020. 7(SI). P. 23–38. <http://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1657>

Методичні рекомендації до проведення практики

Звітними документами служать: характеристика з місця проходження практики, щоденник практики та письмовий звіт про практику. Кожен з цих документів грає свою роль в оцінці результатів практики. Звіт-характеристика магістранта має враховувати відвідування, дисциплінованість, виконавчість, ініціативність, акуратність, не конфліктність. Завдання-звіт містить термін початку і закінчення практики, індивідуальний графік роботи магістранта, перелік і коротку характеристику всіх видів роботи, що здійснювались впродовж практики. Записи відбивають різноманітність видів діяльності, їх обсяг та складність виконання для магістранта.

Письмовий звіт необхідний для того, щоб оцінити здатність магістранта узагальнити виконану роботу, виділити досягнення, які він вважає найбільш корисними у його професійній підготовці. Звітна документація повинна вестись українською мовою, бути акуратно оформленою та зброшурованою, обов'язково представлена для перевірки груповому керівнику. Звіт здається протягом двох днів після закінчення практики, а її оформлення йде протягом усієї практики. Наприкінці практики магістранти подають заповнений щоденник та письмовий звіт. Керівник знайомиться зі звітом. При позитивній оцінці візує звіт на титульному аркуші, готує характеристику на магістранта, що відбивається у щоденнику практики. У характеристиці дається оцінка виконання програми практики,

змісту і оформлення звіту. В останній день практики письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими університетом (щоденник, характеристика а ін.) подається на рецензування керівнику практики від університету для перевірки і візування. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення звіту, він повертається на доопрацювання. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань особисто виконаних магістрантом під час практики.

Питання до заліку

1. Психологічні фактори, що впливають на процес навчання.
2. Типові деформації в засвоєнні наукових психологічних понять.
3. Структура навчальної діяльності.
4. Поняття мотиву та мотивації. Мотиви навчальної діяльності.
5. Рівні на учіння: рефлексивний, когнітивний, їх характеристика.
6. Особливості оперативного виду наuczіння. Застосування даного виду наuczіння у життєвій практиці.
7. Способи запобігання помилкам у процесі оволодіння психологічними знаннями.
8. Методологічні принципи пояснення психологічних явищ.
9. Значення дотримання методологічних вимог при поясненні психологічного матеріалу для формування глибоких, придатних для практичного застосування знань.
10. Розробка навчальної програми курсу.
11. Програма як основний методичний документ викладання навчальної дисципліни.
12. Методи та засоби навчання, що застосовуються при проведенні семінарського заняття.
13. Методи й засоби навчання при проведенні практикумів.
12. Основні вимоги до розробки навчальної програми. Концепція та структура курсу.
13. Форми психологічної допомоги.
14. Специфіка роботи практичного психолога.
15. Правила оформлення та структура психологічної документації.

Форми та методи контролю

Під час проходження практики контролюється та оцінюється наступне:

- 1) трудова дисципліна, щоденна робота магістрантів;
- 2) підготовленість магістрантів до проведення психологічного дослідження;
- 3) підготовленість магістрантів до проведення консультативної роботи;
- 4) результативність всіх видів діяльності практиканта відповідно програмі;

- 5) підготовленість навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних лабораторних занять і самостійної роботи студентів (розробка планів проведення 2 семінарських та 2 практичних або лабораторних занять
6) вчасна розробка і надання керівникам практики звітної документації.

Вимоги до звіту:

Звітна документація магістранта-практиканта складається з:

- щоденника, якій містить результати проведення всіх завдань практики;
- характеристика всіх видів роботи, що здійснювалась впродовж практики, самоаналіз магістрантами проходження практики та її наслідків;
- звіту про проходження практики з аналізом результатів всіх запланованих форм роботи та коротким самоаналізом;
- розроблених навчально-методичні матеріали до семінарських, практичних чи лабораторних занять;
- тестових форми контролю рівня знань студентів;
- сценарію проведеної кураторської години та плану-характеристики психопрофілактичного заходу;
- оформлених відгуків на відвідані заняття викладачів кафедри;
- оформленого відгуку керівника практики на 2 заняття, що самостійно провів магістрант;

Критерії оцінювання

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д) п.3.2.5 Положення про проведення практики; «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету» (наказ ХДУ від 02.06.2017 № 337-Д) (Додаток 15)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>

розроблено критерії оцінювання виробничої практики здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності 053 Психологія.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Методична розробка та проведення навчальних занять (семінарські та лабораторні)	4	10	40
Звіт про проведення практики	1	20	20
Звітний семінар (презентація звіту на заліку)	1	20	20
Звітний семінар (участь в обговоренні звітів колег)	1	20	20
Всього:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Методична розробка та проведення навчального заняття (семінарського та лабораторного)	10	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень знань і розуміння, аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог. Заняття проведено на високому науково-методичному рівні; студент демонструє вміння спілкуватися та будувати співпрацю у професійній діяльності зі студентською аудиторією;
	7-9	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із темою, виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні фактографічні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру. Навчальне заняття проведено на достатньому науково-методичному рівні, здобувач демонструє вміння працювати з аудиторією, проте є окремі недоліки у розподілу часу, залученні студентської групи до обговорення теми.
	4-6	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками. Навчальне заняття має суттєві методичні помилки в організації та проведенні.
	1-3	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Звіт про проведення практики	20	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	11-19	Роботу виконано і подано вчасно; виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-10	Роботу виконано і подано вчасно. Однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Роботу не виконано у визначений викладачем термін.

Участь у підсумковому семінарі (участь в обговоренні звітів колег)	20	Здобувач задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії. Наводить приклади проведення занять. Вільно оперує теоретичними поняттями.
	10-19	Здобувач задає змістовні запитання, висловлює окремі зауваження.
	1-9	Здобувач бере участь у дискусії, висловлює окремі зауваження.
	0	Здобувач не бере участь в обговоренні звітів колег
Презентація звіту на заліку	20	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	9-19	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	1-8	Доповідь містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповісти на змістовні запитання.
	0	Доповідь не підготовлена у визначений викладачем термін.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано